

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe

ANTONII Anatolii Xxxxxx, născut la
xx xxxxxxxx xxxx, originar și domiciliat în mun.
Xxxxxx, str. Xxxxxxxx xx/x ap.x.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 31.05.2018 – 18.07.2018;

Instanța de apel: 17.03.2020 – 02.06.2020;

Instanța de recurs: 05.08.2020 – 07.10.2020.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 iulie 2018, *cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală*, Antonii Anatolii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probă de 5 ani, cu obligarea de a nu-și schimba domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Antonii Anatolii, la 02 aprilie 2018, aproximativ ora 00:10 min., în timp ce se afla în spatele Catedralei Mitropolitane „Nașterea Domnului” din mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale 12, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, acționând cu intenție directă orientată la atingerea scopului infracțional, a atacat-o din spate pe partea vătămată Colesnic Svetlana și a doborât-o la pământ, după care i-a aplicat câteva lovituri cu picioarele în regiunea corpului și continuându-și acțiunile infracționale, a sustras în mod deschis din buzunarul de la scurta părții vătămate Colesnic Svetlana, un telefon mobil de model „Xiaomi Redmi Note 4x” la preț de 10.000 lei, cu nr. IMEI1 xxxxxxxxxxxxxxxx și IMEI2 xxxxxxxxxxxx, de culoare alb-auriu, care era în husă de culoarea neagră și în care era activă cartela SIM cu nr. xxxxxxxx, după care cu bunul sustras a părăsit locul săvârșirii infracțiunii, astfel cauzând părții vătămate dureri fizice și daune în proporții considerabile.

Acțiunile inculpatului Antonii Anatolii au fost calificate în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, ca jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei și cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Temeinicia și legalitatea sentinței a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Buiucani, Eugeniu Novac, care a solicitat casarea sentinței în latura pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care inculpatul Antonii Anatolii să fie condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă.

În motivarea apelului a argumentat că:

- în cazul inculpatului Antonii Anatolii, pedeapsa aplicată acestuia sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 5 ani, nu va asigura realizarea scopului procesului penal de protejare a societății și persoanei, astfel ca orice persoană, care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale, precum și nu va asigura realizarea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât și a altor persoane;

- instanța nu a ținut cont de faptul că inculpatul Antonii Anatolii a fost anterior condamnat prin sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 12.07.2004 pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) Cod

penal, la închisoare pe un termen de 3 ani cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani, prin sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 03.12.2014 pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 152 alin. (1) Cod penal la închisoare pe un termen de 2 ani, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia;

- aplicarea unei pedepse penale cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, practic atribuie o pedeapsă formală aplicată lui Antonii Anatolii, acceptând și tolerând un comportament ignorant al acestuia în privința altor persoane, fiind admisibilă ipoteza admitterii unei recidive similare, fără a avea perceperea de sancționare;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2020, apelul declarat a fost respins și menținută sentința fără modificări.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reținut că, instanța de fond pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de Antonii Anatolii, apreciind probele examinate, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură civilă, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, inclusiv în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, Colegiul Penal a constatat cu certitudine, că Antonii Anatolii a comis infracțiunea imputată inculpatului și că acțiunile lui au fost corect calificate de către instanța de fond în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod Penal.

Cu privire la legalitatea pedepsei, instanța de apel a reținut că, reieșind din circumstanțele cazului, anume, că inculpatul Antonii Anatolii a recunoscut vina, judecarea cauzei a avut loc în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform art. 364¹ Cod de procedură penală, căința sinceră și ținând cont de scopul pedepsei penale, instanța de fond corect a aplicat inculpatului o pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu suspendarea executării acesteia pe un termen de probă de 5 ani, în temeiul art. 90 Cod penal.

Astfel, instanța de apel a conchis că, inculpatul a recunoscut vina, a manifestat o căință sinceră față de faptele săvârșite, a conștientizat pericolul sporit al faptelor comise, iar instanța de fond corect a considerat că pentru a restabili echitatea socială și a preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane, este necesar de a-i stabili pedeapsa cu închisoare cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nefiind rațional ca acesta să execute real pedeapsa închisorii, stabilindu-i un termen de probă de 5 ani, pe parcursul cărui condamnatul va fi

obligat să nu comită o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat, să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului care exercită controlul asupra celui condamnat.

Cu referire la solicitarea acuzării cu privire la aplicarea în privința lui Antonii Anatolii a unei pedepse mai aspre, ținând cont de gravitatea faptei comise de inculpat, precum și de faptul că inculpatul este anterior condamnat, Colegiul penal a conchis că, urmează a fi respinsă ca nefondată.

În acest sens, instanța de apel a conchis că soluția adoptată de către prima instanță își va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului Antonii Anatolii iar pedeapsa aplicată, va duce la conștientizarea de către inculpat a celor comise, cu tragerea unor concluzii corecte ce țin de comportamentul acestuia pe viitor.

S-a reiterat că, pedeapsa penală reprezintă un remediu echitabil atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, recurs ordinar declară procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului declarat, invocă următoarele:

- este greșită soluția instanței de apel cu privire la pedeapsa numită lui Antonii Anatolii, prin urmare modalitatea de motivare a soluției pe cauza dată fără a constata careva temeiuri legale privind aplicarea unei pedepse în derogare de la principiile procesual penale, denotă faptul că instanța de apel a pronunțat o soluție eronată, prin ce se constată că s-a aplicat pedeapsa greșit individualizată contrar prevederilor legale;

- în mod eronat a constatat instanța de apel oportunitatea aplicării pe caz a pedepsei practic minime, nefiind stabilite circumstanțele cauzei și persoanei celui vinovat, care ar justifica concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa;

- nu s-a ținut cont că în cazul în care inculpatul a comis o infracțiune gravă, lipsind circumstanțe atenuante pe caz, suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii aplicate inculpatului, reprezintă o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporționată în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul

restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane;

- diminuând pedeapsa spre minim, instanțele inferioare nu au ținut cont de coraportul circumstanțelor atenuante (care lipsesc pe caz) și celor agravante stabilite, precum și de faptul că pedeapsa redusă până la minimul prevăzut de sancțiune se consideră echitabilă atunci când s-au constatat un cumul de circumstanțe atenuante din cele enumerate la art. 76 Cod penal, iar recunoașterea vinovăției în sine este o circumstanță la aplicarea dispoziției art. 364¹ Cod de procedură penală și nu poate fi catalogată ca o circumstanță în sensul art. 76 Cod penal;

- este inexplicabilă soluția instanțelor de judecată cu privire la aplicarea în mod repetat în privința lui Antonii Anatoliei a uneia și aceeași măsură de pedeapsă, or în situația în care, în privința acestuia anterior de 2 ori a fost suspendată condiționat executarea pedepselor numite, iar măsurile punitive aplicate nu și-au produs efectul și nu și-au atins scopul de a curma activitatea infracțională, nu este clar în baza căror raționamente instanțele de judecată au ajuns la concluzia că deja în acest caz aceasta își va atinge scopul;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către procuror în apel, din ce reiese că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Colegiul reține că în susținerea recursului, procurorul a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, care prevăd că *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și când instanța de apel nu a individualizat corect pedeapsa.*

Instanța de recurs menționează însă că, prevederile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței în sensul casării deciziei instanței de apel.

Se reține că, recurentul deși este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, critică decizia contestată doar în partea ce ține de pedeapsa stabilită inculpatului, considerând-o prea blândă, solicitând în acest sens, dispunerea rejudecării cauzei în latura pedepsei.

Cu referire la pedeapsa stabilită inculpatului de către instanța de apel, Colegiul consideră că instanțele inferioare și-au motivat just soluția adoptată în acest sens, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat, iar în sprijinul statuării respective relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei instanțele inferioare legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de circumstanțele atenuante, precum căința sinceră, că inculpatul are un copil minor la întreținere, că la momentul comiterii infracțiunii inculpatul nu avea antecedente penale nestinse, cât și de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din

partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Astfel, la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanțele inferioare au ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de condițiile de viață ale acestuia, de comportamentul acestuia înainte și după comiterea infracțiunii, cât și în timpul ședințelor de judecată neaplicându-i acestuia pedeapsa minimă de 3 ani și 4 luni închisoare, dar de 4 ani închisoare și corect a considerat că restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea inculpatului Antonii Anatoliei este posibilă și prin suspendarea condiționată a executării pedepsei, stabilind în privința acestuia un termen maxim de probațiune de 5 ani, timp în care urmează ca prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat.

Pe cale de consecință, se reține că, pedeapsa aplicată lui Antonii Anatoliei de către instanța de apel este una echitabilă, proporțională gravității infracțiunii săvârșite și suficientă pentru restabilirea echității sociale. Or, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că pedeapsa stabilită lui Antonii Anatoliei de instanța de apel corespunde prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, fiind motivată, individualizată și aplicată în limitele prevăzute de lege, hotărârea dată fiind una întemeiată, iar solicitarea acuzării privind dispunerea rejudecării cauzei în partea aplicării pedepsei, solicitare care de fapt nici nu a fost motivată de către recurent, este neîntemeiată, or doar faptul că ultimul nu este de acord cu pedeapsa stabilită de către instanțele inferioare, considerând-o prea blândă, nu poate servi

ca circumstanță pentru aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse privative de libertate.

Reieșind din cele expuse, Colegiul concluzionează că instanța de fond și cea de apel au pronunțat o decizie întemeiată și motivată prin stabilirea în privința inculpatului a unei pedepse neprivative de libertate, pedeapsă care răspunde scopului de corectare și reeducare a inculpatului prevăzut de art. 61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, iar argumentul invocat de recurent privind aplicarea pedepsei privative de libertate, necesită a fi declarat vădit neîntemeiat.

Subsidiar, cu referire la argumentul recurentului, precum că inculpatul anterior a mai fost condamnat, Colegiul penal reține că, antecedentele penale ale inculpatului Antonii Anatolii sunt stinse, iar potrivit prevederilor art. 111 alin. (3) Cod penal, stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.

Pe lângă aceasta, recursul procurorului, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de acuzator, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat

inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

7. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe *Antonii Anatolii Xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 07 octombrie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion